

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК РОЗВИТКУ РУХОВИХ ЗДІБНОСТЕЙ БАСКЕТБОЛІСТІВ 12 РОКІВ ІЗ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИМИ ПОКАЗНИКАМИ

Король С. О., к.фіз.вих., ст. викл.; Рязанцев П. О., студ.
Сумський державний університет
korol.svetlana.sumdu@gmail.com

Вступ. Сучасний рівень розвитку спорту характеризується більш раннім залученням дітей в інтенсивну тренувальну і змагальну діяльність. Відповідно спортивний відбір повинен вирішувати завдання виявлення перспективних осіб, з яких можна підготувати видатних спортсменів, а спортивна орієнтація визначає стратегію і тактику цієї підготовки в системі навчання і тренування [1]. У зв'язку з цим виникає необхідність у більш досконалії системі первинного відбору й орієнтації в спортивній грі, як баскетбол.

Мета: вивчити кореляційні зв'язки рухових здібностей з психофізіологічними особливостями організму баскетболістів 12 років у процесі спортивного відбору.

Виклад матеріалу дослідження. Дослідження проводилися протягом вересня-грудня 2017 та січня-березня 2018 рр. на базі ДЮСШ № 2 м. Суми. У дослідженнях брали участь спортсмени групи початкової підготовки ($n = 25$), середній вік яких становив 12 років. Оцінювання психологічних особливостей і фізичної підготовленості підштовхнуло до виявлення кореляційних зв'язків між ними, адже це дає можливість вносити необхідні корективи у процес спортивного відбору і підготовки юних баскетболістів. Натомість, встановлено, що між показниками фізичної підготовленості і рівнем психофізіологічних особливостей існують різні кореляційні зв'язки (r). Сильні кореляційні зв'язки визначено між бігом 20 м і такою властивістю нервової системи як «збудження» ($r = 0,80$), «гальмування» ($r = 0,77$) і «швидкість перегляду знаків» ($r = 0,72$); між човниковим бігом 4 x 9 м і «збудженням» ($r = 0,81$); між стрибком у довжину з місця і станом «збудження» ($r = 0,90$).

Середні кореляційні зв'язки встановлено між бігом 20 м і «рухливістю нервових процесів» ($r = 0,60$), також з «особистою тривожністю» ($r = 0,57$); між човниковим бігом 4 х 9 м і «гальмуванням» ($r = 0,62$) та «рухливістю нервових процесів» ($r = 0,50$) і «швидкістю перегляду знаків» ($r = 0,63$); між динамометрією кистей рук і «збудженням» ($r = 0,50$); між стрибком у довжину з місця і «гальмуванням» ($r = -0,68$). Слабкі кореляційні зв'язки зафіксовано між бігом 20 м і «ситуативною тривожністю» ($r = 0,33$); човниковим бігом 4 х 9 м і «особистою тривожністю» ($r = 0,40$) та «ситуативною тривожністю» ($r = 0,36$); динамометрією кистей рук та «гальмуванням» ($r = 0,38$), «рухливістю нервових процесів» ($r = 0,48$) і «швидкістю перегляду знаків» ($r = 0,49$); між стрибком у довжину з місця і «рухливістю нервових процесів» ($r = 0,47$), «особистою тривожністю» ($r = 0,20$) та «ситуативною тривожністю» ($r = 0,31$). Дуже слабкі кореляційні зв'язки виявлено між бігом 20 м і «психічним станом» ($r = 0,06$); човниковим бігом 4 х 9 м і «психічним станом» ($r = 0,09$); динамометрією кистей рук і «особистою тривожністю» ($r = 0,07$), «ситуативною тривожністю» ($r = 0,10$) і «психічним станом» ($r = 0,19$); стрибком у довжину з місця і «психічним станом» ($r = 0,078$) та «швидкістю перегляду знаків» ($r = 0,06$).

Враховуючи результати кореляційного аналізу зазначено найбільш інформативні показники, що характеризуються спадковими особливостями та найкраще розвиваються у сенситивний період 12 років.

Висновки. Спортивна обдарованість юних баскетболістів характеризується поєднанням розвитку рухових здібностей і психологічних якостей, що створюють у комплексі потенційну можливість для визначення майбутньої спеціалізації або ігрового амплуа.

Література

1. Серва Л. К. Психология отбора в спортивных играх. Москва: Спорт. 2019. 240 с.

Король, С.А. Взаємозв'язок розвитку рухових здібностей баскетболістів 12 років із психофізіологічними показниками / С.А. Король, П.О. Рязанцев // Інноваційні технології в системі підвищення кваліфікації фахівців фізичного виховання і спорту: тези доп. III Міжнар.наук.-метод. конф. (18–19 квітня 2019 р.) – Суми : СумДУ, 2019. - С. 116-117.